

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2020/865)

Kolonilotter

Motion av Sara Stenudd (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Sara Stenudd (V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen anføres att 10 000 stockholmare står i kö för att få tillgång till en odlingslott och att det finns många positiva effekter av denna fritidssysselsättning. Motionären anser vidare att den styrande majoriteten inte gjort några direkta initiativ för att tillgodose detta. I motionen yrkas att:

- Staden skyndsamt tar fram nya potentiella områden där det går att anlägga nya koloniträdgårdar/lotter.
- Att staden ombesörjer att det i anslutning till befintliga koloniträdgårdar/lotter finns tillgängliga toaletter.
- Att staden tar ett samlat grepp över vad som gäller för de olika upplåtelseformerna samt ge förslag på förbättringar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret noterar att eventuell nyanläggning av koloniområden samt anordnande av toaletter medför investeringskostnader för staden.

Exploateringsnämnden anser att behovet av nya koloniträdgårdar alltid måste vägas mot andra behov.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser inget hinder för att kartlägga behovet av nya lotter i bostadsnära lägen. En sådan kartläggning behöver dock också ställas mot andra intressen som är minst lika viktiga i bostadsnära lägen, som t.ex. park och natur med redan höga rekreativa kvaliteter och/eller höga naturvärden eller som är strategiskt lämpliga för ekologisk förstärkning och/eller åtgärder för klimatanpassning.

Stadsbyggnadsnämnden anser att olika typer av odlingsmöjligheter i staden är positivt, både för dem som odlar och för övriga invånare som får ta del av grönskan och blomprakten i odlingsområdena.

Trafiknämnden anser att koloniområdena är mycket viktiga inslag i stadsbilden, inte enbart för odlarna och den biologiska mångfalden utan även för alla besökare som kan njuta av de prunkande lotterna.

Mina synpunkter

Kolonilotter och kolonistugeområdena utgör ett mycket uppskattat inslag i stadsbilden. De bidrar inte bara till att göra staden vackrare och mer trivsamt att vistas i; de bidrar även till att göra den tryggare. Därför har den grönblå majoriteten i budget för 2021 ålagt trafiknämnden att, i samverkan med stadsdelsnämnderna, bidra till goda möjligheter för stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator. Härigenom tar staden ett samlat grepp om dessa frågor. Vi vill se en stad med mycket växtlighet och grönska. Det är ett sätt att bidra till såväl den ekologiska som den sociala hållbarheten.

Som framgår av flera av remissinstansernas svar, har stadens koloniområden inventerats i samband med uppdateringen av skriften *Leve koloniträdgården*, en skrift som ska ge vägledning till hur koloniområdena ska skötas och utvecklas. Av inventeringen framgår att det finns odlingslotter som inte odlas alls. Jag instämmer därför i vad stadsledningskontoret skriver i sitt tjänsteutlåtande om att ett första steg bör vara att stötta föreningarna till ett mer effektivt utnyttjande av berörd mark för att härigenom potentiellt frigöra mer utrymme för stadens koloniområden så att de kan växa och utvecklas.

Vid planering av nya större bostadsområden ingår även planering av grönområden, varför även behovet av nya koloniträdgårdar inkluderas. Liksom exploateringsnämnden anför i sitt remissvar, måste dock behovet av nya koloniträdgårdar vägas mot andra behov, såsom exempelvis parkmark.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion om kolonilotter

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motionen tillstyrks
2. Därutöver anføres följande

Vänsterpartiet tackar för remissvaren men anser ändå inte att de åtgärder som eventuellt kommer att genomföras kommer att vara tillräckliga.

Det är ett väldigt fokus i tjänsteutlåtandet på stadsodlingar i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator. Framförallt på just stadsodlingar i parker, i innerstaden och längs gågator. Det låter som en närapå utopisk vision att det i de redan trånga parkerna i innerstaden även ska ske odlingar med allehanda ätbara grödor som ska minska det ekologiska avtrycket. Vi i Vänsterpartiet tror snarare att stadsodlingarna bör innehålla en rik variation av blommor så att pollinerarna i staden inte dör ut i den takt vi hittills sett.

Däremot tror vi i Vänsterpartiet starkt på odlingar på kvartersgårdar, tak och kolonilotter.

När vi skrev motionen om ett samlat grepp var vi mycket medvetna om att stadens stadsdelsnämnder agerar olika i hur det nuvarande regelverket för koloni/stuglotter efterföljs. Det är en riktig bedömning att det finns odlingslotter som inte används, men att det skulle vara en så stor andel som inte brukas idag att det med en ordentlig inventering skulle räcka till samtliga 10 000 som står i kö tycks oss väldigt osannolikt.

Med samlat grepp - helst då i samverkan med stadsdelsnämnderna - borde det ganska snabbt gå att lösa den språkhjälp som eventuellt krävs för att hjälpa föreningar som har svårigheter med att sätta sig in i svenska regelverk. Bristande språkkunskaper har i vissa fall medfört ett regelstridigt byggande i enkla material, vilket berörda stadsdelsnämnder inte brytt sig om på flera decennier då ansvarsfrågan inte varit tydlig. Då problemet är bristande språkkunskaper och inte bristande intresse så torde det vara enkelt avhjälpt. Att sådana byggnader ser ”tråkiga ut” och därför skulle bidra till att det känns otryggt får nog anses vara en subjektiv bedömning. Det förefaller oklart vilken otrygghet mer än brandsäkerhet som skulle kunna följa.

Staden borde uppmuntra denna kreativitet och i möjligaste mån ändra regelverket så att vi kan fortsätta lära oss hur man kan få ut tre växtsäsonger ur en, eller hur vi kan spräcka växtzonerna och odla en massa saker vi inte ens trodde var möjliga på den här breddgraden. Denna kunskap borde värnas, lyftas fram och premieras.

För många människor är kolonilotten en plats att spendera helger och semestrar. För de som ägnar så mycket tid på sin kolonilott borde staden kunna tillgodose möjlighet till toaletter.

Att ”Forum för koloniträdgårdar” äntligen fått igång sitt arbete igen får vi tacka för. Det var inte en dag för tidigt. Vad vi eftersöker är ett samlat grepp för att underlätta för odlarna, inte hindrande och begränsande regler.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 24 mars 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Rashid Mohammed och Sara Stenudd (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Sara Stenudd (V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att 10 000 stockholmare står i kö för att få tillgång till en odlingslott och att det finns många positiva effekter av denna fritidssysselsättning.

Motionären anser vidare att den styrande majoriteten inte gjort några direkta initiativ för att tillgodose detta. I motionen yrkas att:

- Staden skyndsamt tar fram nya potentiella områden där det går att anlägga nya koloniträdgårdar/lotter.
- Att staden ombesörjer att det i anslutning till befintliga koloniträdgårdar/lotter finns tillgängliga toaletter.
- Att staden tar ett samlat grepp över vad som gäller för de olika upplåtelseformerna samt ge förslag på förbättringar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens arbete rörande koloniträdgårdar bedrivs med utgångspunkt i flera av kommunfullmäktiges mål, exempelvis 1.2 *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* och mål 2.5. *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.*

Koloniträdgårdarna i Stockholm är en viktig verksamhet för de av stadens invånare som själva har en kolonilott, men de är också värdefulla inslag i stadsmiljön och som promenadstråk för alla stockholmare. Odlingslotter, kolonistugeområden och stadsodlingar bidrar också till att befolka stadens grönområden och på så vis göra dem tryggare.

Samordningsansvaret för stadens koloniträdgårdar åligger trafiknämnden, vilket främst sker genom *Forum för koloniträdgårdar* där nämnden samarbetar med koloniföreningen samt flera berörda nämnder och bolagsstyrelser. För upplåtelse av mark och uppgifter som i övrigt rör koloni- och fritidsträdgårdar ansvarar stadsdelsnämnderna. Exploateringsnämnden ansvarar för anläggning av nya områden.

I enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2021 ska trafikinämnden, i samverkan med stadsdelsnämnderna, bidra till goda möjligheter för stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator.

Inom *Forum för koloniträdgårdar* pågår ett arbete med att uppdatera skriften *Leve koloniträdgården*. Den nya skriften ska fungera som ett komplement till arrendeavtalen och ge vägledning till hur koloniområdena ska skötas och utvecklas. Även ordningsföreskrifterna, som reglerar vad medlemmarna får och inte får göra med sina koloni/-odlingslotter, ska ses över och arbetas in i skriften. I samband med detta arbete har koloniområdena inventerats. Inventeringen visar att det finns odlingslotter som inte odlas alls. Ett första steg bör därför vara att stötta föreningarna till ett mer effektivt nyttjande av berörd mark. I anslutning till detta arbete genomförs även en utredning om huruvida det i vissa odlingslottsområden ska ges möjlighet till uppförande av permanenta växthus, små dagstugor/förråd eller fasta skärmtak. Frågan om toaletter inom koloniområden har även det uppmärksammats inom *Forum för koloniträdgårdar* och ett arbete har påbörjats för att identifiera vilka koloniföreningar som saknar toalett samt hur detta kan åtgärdas. Eventuell nyanläggning av koloniområden samt anordnande av toaletter medför investeringskostnader för staden. Intäkter erhålles generellt genom arrende.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen *Motion om kolonilotter* anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2020 följande.

Exploateringsnämnden beslutar att besvara remissen i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Catharina Gabrielsson (V), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Koloniträdgårdarna i Stockholm är en viktig verksamhet för de av stadens invånare som själva har en kolonilott, men också som värdefulla inslag i stadsmiljön och som promenadstråk för alla stockholmare.

Odlingslotter, kolonistugeområden och stadsodlingar bidrar också till att befolka stadens grönområden och på så vis göra dem tryggare.

Trafikkontoret har ett samordningsansvar för stadens koloniträdgårdar genom "Forum för koloniträdgårdar" där trafikkontoret samarbetar med koloniföreningen samt flera berörda förvaltningar och bolag. Stadsdelsnämnderna ansvarar för upplåtelse av mark och uppgifter som i övrigt rör koloni- och fritidsträdgårdar.

Enligt stadens budget 2020 ska stadsdelsnämnderna i samverkan med trafiknämnden bidra till goda möjligheter för stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator.

Trafikkontoret har i uppdrag att tillsammans med representanter från bland annat stadsdelsförvaltningarna, miljöförvaltningen, Stockholms koloniträdgårdar och Stadsmuseet uppdatera skriften ”Leve Koloniträdgården”. Uppdateringen kommer till stor del utgå från de frågeställningar som kommit upp på ”Forum för koloniträdgårdar”, ett samrådsorgan för frågor som rör koloniträdgårdar och koloniträdgårdsverksamhet.

Den nya skriften ska fungera som ett komplement till arrende-avtalen och ge vägledning kring hur koloniområdena ska skötas. Även ordningsföreskrifterna, som reglerar vad förenings-medlemmarna får och inte får göra med sina koloni/odlingslotter, ska ses över.

I arbetet med att uppdatera ordningsföreskrifterna har koloni-områdena inventerats. Inventeringen visar på att det finns ett stort odlingsintresse bland medborgarna. Samtidigt finns det odlings-lotter som inte odlas alls. Ett första steg bör därför vara att genom riktlinjer stötta föreningarna så att alla områdena kan utvecklas till att innehålla en större andel odling. Genom ett mer effektivt nyttjande skulle de odlingslotter som finns idag räcka ganska långt. Om kraven på odling ökar skulle fler odlingslotter kunna frigöras och skapa odlingsmöjligheter för fler stockholmare inom de befintliga områdena.

Vid planering av nya större bostadsområden ingår även planering av grönområden. Behovet av nya koloniträdgårdar och möjligheten att anlägga koloniträdgårdar tas då upp i anslutning till detta. Ställning till om nya koloniträdgårdar ska anläggas får tas samordnat med andra beslut. Behovet av nya koloniområden måste dock alltid noga vägas mot andra behov och intressen som exempelvis parkmark med ytor för spontanidrott, lek och natur.

I anslutning till arbetet med den nya skriften ”Leve Koloni-trädgården” pågår inom forum för koloniträdgårdar en utredning om huruvida det i vissa odlingslottsområden ska ges möjlighet till uppförande av permanenta växthus, små dagstugor/förråd eller fasta skärmtak. Detta skulle både underlätta för odlarna och öka möjligheten att odla. Frågor som är mycket viktiga att beakta i detta arbete är lämplighet utifrån områdenas läge med hänsyn taget till landskapsbild och platsens historia.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår exploateringskontoret att exploateringsnämnden besvarar remissen i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2020 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Deniz Butros m.fl. (V), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Koloniträdgårdar är ett uppskattat inslag i stadens bostadsnära parker och natur som på olika sätt kan bidra till såväl biologisk mångfald som folkhälsa och rekreation.

Enligt den kommande handlingsplanen för biologisk mångfald (remissversion) bör staden bland annat uppmuntra odling som gynnar pollinatörer under hela växtsäsongen i koloniträdgårdar, trädgårds- och gårdsmiljöer. Lokala koloniträdgårdsföreningar ses också som en viktig målgrupp och samarbetspart när det gäller möjligheten att ge värdefulla bidrag till stadens arbete med biologisk mångfald, både när det gäller kunskap om olika artgrupper, idéer till åtgärder och praktiska naturvårdsinsatser.

Enligt stadens budget 2020 och enligt majoritetens förslag till budget för 2021 ska trafiknämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna bidra till goda möjligheter för stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator.

Trafikkontoret samordnar således stadens arbete med koloniträdgårdar, främst inom "Forum för koloniträdgårdar". I detta forum medverkar Stockholms koloniträdgårdar, en del av Koloniträdgårdsförbundet, samt flera förvaltningar, bland annat miljöförvaltningen. Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för upplåtelse av mark och frågor som i övrigt rör koloniträdgårdar. Exploateringskontoret ansvarar för anläggning av nya områden.

I nämnda forum för koloniträdgårdar pågår nu arbetet med att uppdatera skriften "Leve koloniträdgården". Den nuvarande versionen är från 1980-talet. Den nya skriften ska fungera som ett komplement till de arrendavtal som koloniträdgårdsföreningarna har med staden och tydligt beskriva hur koloniområdena ska skötas och utvecklas. Även ordningsföreskrifterna, som reglerar vad medlemmarna får och inte får göra med sina koloni-/odlingslotter, ska ses över och arbetas in i skriften.

Nya områden för koloni-/odlingslotter

Förvaltningen förordar att staden i första hand bör stötta föreningarna i befintliga koloni-/odlingsområden att se över och försöka förbättra nyttjandet och graden av odling inom befintliga lotter. Den inventering av områden som har gjorts i samband med arbetet med skriften "Leve koloniträdgården" och ordningsföreskrifterna visar nämligen att på vissa håll sker liten eller ingen odling alls. Ett tydligare krav på att lotterna främst ska användas till odling kan bidra till ett högre nyttjande. Enligt

trafikkontorets bedömning skulle det innebära att de kolonilotter som finns idag skulle räcka långt och minska det eventuella behovet av nya områden.

Förvaltningen ser dock inget hinder för att samtidigt kartlägga behovet av nya lotter i bostadsnära lägen. En sådan kartläggning behöver dock också ställas mot andra intressen som är minst lika viktiga i bostadsnära lägen, som t.ex. park och natur med redan höga rekreativa kvaliteter och/eller höga naturvärden eller som är strategiskt lämpliga för ekologisk förstärkning och/eller åtgärder för klimatanpassning.

Mindre ytkrävande odlingsalternativ, som t.ex. mindre odlingslotter och stadsodling, som ger möjlighet till samutnyttjande av bostadsnära ytor är då att föredra, enligt förvaltningens mening.

Toaletter i anslutning till koloni-/odlingslotter

Förvaltningen instämmer med behovet av att toaletter ordnas. Det saknas idag exakta uppgifter om hur många föreningar som redan har toalett, men åtminstone mer än hälften. För majoriteten handlar det om torrdass, några enstaka har latrin eller tillgång till vattentoalett i intilliggande byggnader/verksamheter. Många, men inte alla, föreningar har en standardföreningsstuga som uppfördes för ett antal år sedan och som innehåller en del avsedd för torrdass.

Förvaltningen har erfarenhet av att försöka underlätta för besökstoaletter i stadens natur- och kulturresevat eftersom det är en av de mest avgörande frågorna för hur tillgängligt ett område upplevs, särskilt för personer med funktionsvariation. På motsvarande sätt ser förvaltningen att tillgång till toalett vid koloni-/odlingslotter är mycket viktigt ur såväl tillgänglighets- som jämställdhetsperspektiv. Det finns också sanitära aspekter att beakta i de områden som ansluter till de koloni-/odlingslotter som saknar toalett.

Förvaltningen ser det därför som prioriterat att staden i samarbete med berörda föreningar ser över möjligheten att anordna torrdass i befintliga byggnader respektive verka för att anlägga en ny byggnad för toalett där sådan saknas idag.

Byggnader och upplåtelseformer

Förvaltningen ser positivt på en utredning av huruvida viss byggnation, i form av t.ex. skärmtak eller växthus, ska vara möjligt inom vissa koloni-/odlingslotter. En sådan utredning pågår också inom ”Forum koloniträdgårdar”. Förvaltningen menar att huvudsyftet med att tillåta viss byggnation bör vara kopplat till att underlätta odling i första hand och bör anpassas efter områdets karaktär i övrigt. I dagsläget finns tyvärr många olovligt uppförda byggnader och anläggningar inom vissa koloniområden. Genom en utredning och översyn skulle förhoppningsvis detta kunna regleras bättre. Detta ser förvaltningen främst är en fråga kopplat till plan- och bygglagen och stadsbyggnadskontorets kompetensområde.

Det finns dock flera koloni-/odlingslotter inom stadens natur- och kulturresevat som är skyddade enligt miljöbalken. I sådana områden behöver hänsyn även tas till beslutade reservatsföreskrifter som förbjuder och/eller förutsätter tillstånd från

kommunen att uppföra såväl nya byggnader som anläggningar. I sådana områden är det därför lämpligt att även miljöförvaltningen tillfrågas och/eller deltar i utredningen, eftersom miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för de skyddade områdena.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2020 följande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Sara Stenudd m.fl. (V), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret anser att olika typer av odlingsmöjligheter i staden är positivt, både för dem som odlar och för övriga invånare som får ta del av grönskan och blomprakten i odlingsområdena. Odlingslotter, kolonistugeområden och stadsodlingar bidrar också till att befolka stadens grönområden och på så vis göra dem tryggare.

Trafikkontoret har ett samordningsansvar för stadens koloniträdgårdar genom "Forum för koloniträdgårdar" där trafikkontoret samarbetar med Stockholms Koloniträdgårdar samt flera berörda förvaltningar och bolag. Stadsdelsnämnderna ansvarar för upplåtelse av mark och uppgifter som i övrigt rör koloni- och fritids-trädgårdar.

Enligt stadens budget 2020 ska stadsdelsnämnderna i samverkan med trafiknämnden bidra till goda möjligheter för stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator.

Trafikkontoret har i uppdrag att tillsammans med representanter från bland annat stadsdelsförvaltningarna, miljöförvaltningen, Stockholms koloniträdgårdar och Stadsmuseet uppdatera skriften "Leve Koloniträdgården". Uppdateringen kommer till stor del utgå från de frågeställningar som kommit upp på "Forum för koloniträdgårdar", ett samrådsorgan för frågor som rör koloniträdgårdar och koloniträdgårdsverksamhet.

Den nya skriften ska fungera som ett komplement till arrendeavtalen och ge vägledning kring hur koloniområdena ska skötas. Även ordningsföreskrifterna, som reglerar vad föreningsmedlemmarna får och inte får göra med sina koloni-/odlingslotter, ska ses över.

I arbetet med att uppdatera ordningsföreskrifterna har koloniområdena inventerats. Inventeringen visar på att det finns ett stort odlingsintresse bland medborgarna.

Samtidigt finns det odlingslotter som inte odlas. Genom ett bättre nyttjande skulle de odlingslotter som finns idag räcka ganska långt. Om kraven på att aktivt odla sin lott ökar skulle troligen odlingslotter kunna frigöras och skapa möjligheter för fler stockholmare att få en lott.

I grönstrukturplaneringen bör behovet av nya koloniträdgårdar och möjligheten att anlägga koloniträdgårdar tas upp. Ställning till om nya koloniträdgårdar ska anläggas kan då tas samordnat med andra behov och intressen, t.ex. ytor för spontanidrott och lek. I den täta och mångfunktionella staden kan det vara svårt att få plats med nya odlingslotsområden där lotterna är 60-100 kvm stora. Kontoret menar att olika former av mer kompakt odlande, som stadsodlingar och mindre odlingslotter, bör främjas i första hand.

Motionären föreslår ett samlat grepp om koloniträdgårdar och odlingslotter i staden. I vissa odlingsområden utan byggrätter finns en stark önskan om att få bygga små stugor på lotterna. Idag förekommer illegalt byggande i mycket enkla material i dessa områden, vilket ser tråkigt ut och bidrar till att området upplevs otrött. En möjlig lösning skulle kunna vara att se över i vilka sådana områden små byggrätter – till exempel 10 kvm – skulle kunna vara rimliga. En utmaning är dock att klargöra hur utredningskostnader, plankostnader och nyttor fördelas samt hur arrendavtalen för dessa koloniträdgårdsföreningar påverkas av en byggrätt. Skulle staden välja att ta ett samlat grepp kring frågan om villkoren för koloniträdgårdar och odlingslotter bör denna fråga också ingå i ett sådant arbete.

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2020 följande.

1. Trafiknämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Koloniområdena är mycket viktiga inslag i stadsbilden, inte enbart för odlarna och den biologiska mångfalden utan även för alla besökare som kan njuta av de prunkande lotterna. De är intressanta komplement till parkområdena och det vore positivt om de utvecklas så att de blir ännu mer attraktiva och tillgängliga för alla stadens invånare.

Trafikkontoret har ett samordningsansvar för stadens koloniträdgårdar. Främst sker detta arbete inom "forum för koloniträdgårdar" där kontoret samarbetar med Stockholms koloniträdgårdar samt med flera berörda förvaltningar.

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för upplåtelse av mark och uppgifter som i övrigt rör koloni- och fritidsträdgårdar.

Exploateringskontoret ansvarar för anläggning av nya områden.

Enligt stadens budget 2020 ska trafiknämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna bidra till goda möjligheter för stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator. För närvarande pågår ett arbete inom forum för koloniträdgårdar med att uppdatera skriften Leve koloniträdgården. Den nya skriften ska fungera som ett komplement till arrendeavtalen och ge vägledning till hur koloniområdena ska skötas och utvecklas. Även ordningsföreskrifterna, som reglerar vad medlemmarna får och inte får göra med sina koloni-/odlingslotter, ska ses över och arbetas in i skriften.

Nya områden

Inom arbetet med att uppdatera ordningsföreskrifterna har koloniområdena inventerats och kontoret kan konstatera att det finns många fina områden samt ett stort odlingsintresse runt om i staden. Det finns dock på vissa håll även lotter som inte odlas alls eller mycket lite. Ett första steg bör därför vara att genom de nya ordningsföreskrifterna stötta föreningarna så att alla områden kan utvecklas till att innehålla en större andel odling. Genom ett bättre nyttjande skulle de kolonilotter som finns idag räcka långt och ett eventuellt behov av nya områden inte vara lika stort. Med tydligare krav på odling inom de befintliga områdena skulle fler lotter kunna frigöras och odlingsmöjligheter för fler stockholmare skapas.

Vid odling är det en fördel om marken ligger relativt nära bostaden alternativt att det är lätt att ta sig dit. Kontoret anser att det vore önskvärt med en inventering som visar hur behovet av nya lotter ser ut och var det är som störst. Behovet av nya koloniområden måste dock alltid vägas mot andra behov och intressen som exempelvis parkmark med ytor för spontanidrott och lek. Kontoret menar att nyanläggning av olika former av kompakt odlande, som stadsodlingar och mindre odlingslotter, bör främjas i första hand.

Toaletter

Trafikkontoret ställer sig positivt till ordnande av toaletter inom koloniområdena. Frågan har även uppmärksammats i forum för koloniträdgårdar och ett arbete med att identifiera vilka koloniföreningar som saknar toalett samt hur detta kan lösas har startats. Tillgång till toalett är inte minst viktigt sett utifrån såväl tillgänglighets- som jämställdhetsperspektiv. Staden tog för ett antal år sedan fram en standardföreningsstuga som finns uppförd på de flesta fritidsträdgårdsområdena. I denna finns två mindre utrymmen för torrklosetter - alla är dock inte i drift. Ett första steg bör därför vara att i samarbete med berörda koloniföreningar och

stadsdelsförvaltningar verka för att dessa iordningställs samt att på sikt anpassa dem bättre efter nya krav på tillgänglighet och arbetsmiljö. Ett fåtal föreningar saknar toalettbyggnad varför staden bör verka för att sådana byggs. Där så är möjligt bör anläggande av vattentoalett också utredas.

Byggnader på odlingslotter

I anslutning till arbetet med den nya koloniskriften pågår inom forum för koloniträdgårdar även en utredning om huruvida det i vissa odlingslottsområden ska ges möjlighet till uppförande av permanenta växthus, små dagstugor/förråd eller fasta skärmtak. Detta skulle både underlätta för odlarna och öka möjligheten att odla under en längre tid av året. Samtidigt kan miljön bli trivsammare om allehanda svartbyggen och provisoriska lösningar med exempelvis presenningar kan tas bort. Frågor som är mycket viktiga att beakta i detta arbete är lämplighet utifrån områdenas läge med hänsyn taget till landskapsbild och platsens historia. Även typ av detaljplanebestämmelse för respektive område kan påverka möjligheten att uppföra byggnader.

Ekonomi

Eventuell nyanläggning av koloniområden samt anordnande av toaletter medför investeringskostnader för staden. Intäkter erhålles generellt genom arrende.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden besvarar remissen i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Catharina Gabrielsson (V) enligt följande.

föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anförda följande:

Vänsterpartiet delar kontorets bedömning av koloniträdgårdarnas betydelse såväl för de som själva har en kolonilott som för alla stockholmare som har glädje av koloniområden som promenadstråk och som värdefulla inslag i stadsmiljön. Vi instämmer i kontorets mening att odlingslotter, kolonistugeområden och stadsodlingar bidrar till att befolka stadens grönområden och därigenom gör dem tryggare. Det är framförallt på grund av denna positiva inverkan som motionärerna vill att staden tar ett samlat grepp över vad som gäller för de olika upplåtelseformerna och ansvarar för att det finns tillgängliga toaletter i anslutning till områdena samt tar fram nya potentiella områden för nya koloniträdgårdar och kolonilotter.

Däremot så tror vi inte att de åtgärder som kontoret beskriver är tillräckliga, exempelvis en utredning av ett effektivare utnyttjande av befintliga områden. Vi är medvetna om att stadsdelsnämnderna agerar olika i hur det nuvarande regelverket för koloni/stuglotter efterföljs men tror inte att det skulle vara en så stor andel som inte brukas idag att det med en ordentlig inventering skulle räcka till samtliga 10 000 stockholmare som står i kö.

För många människor är kolonilotten en plats att spendera helger och semestrar. Samtidigt bör kunskapen om hur man kan få ut tre växtsäsonger ur en eller hur växtzonerna kan spräckas så att många fler växter kan odlas värnas, lyftas fram och premieras. För de som ägnar mycket tid på sin kolonilott bör staden därför exempelvis kunna tillgodose möjlighet till toaletter.

Vi uppskattar att kontoret tar upp behovet av nya koloniträdgårdar och möjligheten att anlägga koloniträdgårdar i planeringen av nya större bostadsområden. Även om vi förstår att behovet måste vägas mot andra behov och intressen menar vi att kolonilotternas betydelse för en stor del av stockholmarna bör uppmärksammas i högre utsträckning än idag. För att inte inskränka på andra behov bör även odlingar på kvartersgårdar och tak övervägas.

Med ett samlat grepp kan flera olika aspekter av kolonifrågan hanteras betydligt effektivare, exempelvis behov av regeländringar i syfte att underlätta för odlarna. Om stadens politik blir tydlig och sammanhållen bidrar det till att hela staden kan leva.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Deniz Butros m.fl. (V) enligt följande.

föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen, samt att därutöver anför följande:

Vänsterpartiet tackar för remissvaret men anser ändå inte att de åtgärder som eventuellt kommer att genomföras kommer att vara tillräckliga.

Det är ett väldigt fokus i tjänsteyttrandet på stadsodlingar i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonlotter och gågator. Framförallt på just stadsodlingar i parker, i innerstaden och längs gågator. Det låter som en närapå utopisk vision att det i de redan trånga parkerna i innerstaden även ska ske odlingar med allehanda ätbara grödor som ska minska det ekologiska avtrycket. Vi i Vänsterpartiet tror snarare att stadsodlingarna bör innehålla en rik variation av blommor så att pollinerarna i staden inte dör ut i den takt vi hittills sett.

Däremot tror vi i Vänsterpartiet starkt på odlingar på kvartersgårdar, tak och kolonilotter.

När vi skrev motionen om ett samlat grepp var vi mycket medvetna om att stadens stadsdelsnämnder agerar olika i hur det nuvarande regelverket för koloni/stuglotter efterföljs. Det är en riktig bedömning att det finns odlingslotter som inte används, men att det skulle vara en så stor andel som inte brukas idag att det med en ordentlig inventering skulle räcka till samtliga 10 000 som står i kö tycks oss väldigt osannolikt.

Med samlat grepp - helst då i samverkan med stadsdelsnämnderna - borde det ganska snabbt gå att lösa den språkhjälp som eventuellt krävs för att hjälpa föreningar som har svårigheter med att sätta sig in i svenska regelverk. Bristande språkkunskaper har i vissa fall medfört ett regelstridigt byggande i enkla material, vilket berörda stadsdelsnämnder inte brytt sig om på flera decennier då ansvarsfrågan inte varit tydlig. Då problemet är bristande språkkunskaper och inte bristande intresse så torde det vara enkelt avhjälpt.

Staden borde uppmuntra denna kreativitet och i möjligaste mån ändra regelverket så att vi kan fortsätta lära oss hur man kan få ut tre växtsäsonger ur en, eller hur vi kan

spräcka växtzonerna och odla en massa saker vi inte ens trodde var möjliga på den här breddgraden. Denna kunskap borde värnas, lyftas fram och premieras.

För många människor är kolonilotten en plats att spendera helger och semestrar. För de som ägnar så mycket tid på sin kolonilott borde staden kunna tillgodose möjlighet till toaletter.

Att ”Forum för koloniträdgårdar” äntligen fått igång sitt arbete igen får vi tacka för. Det var inte en dag för tidigt. Vad vi eftersöker är ett samlat grepp för att underlätta för odlarna, inte hindrande och begränsande regler. Det vore klädsamt om den sittande majoriteten kunde inse vikten av att hela staden ska leva.”

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Sara Stenudd m.fl. (V) enligt följande.

föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Vänsterpartiet tackar för remissvaret men anser ändå inte att de åtgärder som eventuellt kommer att genomföras kommer att vara tillräckliga.

Det är ett väldigt fokus i tjänsteyttrandet på stadsodlingar i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator. Framförallt på just stadsodlingar i parker, i innerstaden och längs gågator. Det låter som en närapå utopisk vision att det i de redan trånga parkerna i innerstaden även ska ske odlingar med allehanda ätbara grödor som ska minska det ekologiska avtrycket. Vi i Vänsterpartiet tror snarare att stadsodlingarna bör innehålla en rik variation av blommor så att pollinerarna i staden inte dör ut i den takt vi hittills sett. Däremot tror vi i Vänsterpartiet starkt på odlingar på kvartersgårdar, tak och kolonilotter.

När vi skrev motionen om ett samlat grepp var vi mycket medvetna om att stadens stadsdelsnämnder agerar olika i hur det nuvarande regelverket för koloni/stuglotter efterföljs. Det är en riktig bedömning att det finns odlingslotter som inte används, men att det skulle vara en så stor andel som inte brukas idag att det med en ordentlig inventering skulle räcka till samtliga 10 000 som står i kö tycks oss väldigt osannolikt.

Med samlat grepp - helst då i samverkan med stadsdelsnämnderna - borde det ganska snabbt gå att lösa den språkhjälp som eventuellt krävs för att hjälpa föreningar som har svårigheter med att sätta sig in i svenska regelverk. Bristande språkkunskaper har i vissa fall medfört ett regelstridigt byggande i enkla material, vilket berörda stadsdelsnämnder inte brytt sig om på flera decennier då ansvarsfrågan inte varit tydlig. Då problemet är bristande språkkunskaper och inte bristande intresse så torde det vara enkelt avhjälpt. Att sådana byggnader ser ”tråkiga ut” och därför skulle bidra

till att det känns otryggt får nog anses vara en subjektiv bedömning. Det förefaller oklart vilken otrygghet mer än brandsäkerhet som skulle kunna följa.

Staden borde uppmuntra denna kreativitet och i möjligaste mån ändra regelverket så att vi kan fortsätta lära oss hur man kan få ut tre växtsäsonger ur en, eller hur vi kan spräcka växtzonerna och odla en massa saker vi inte ens trodde var möjliga på den här breddgraden. Denna kunskap borde värnas, lyftas fram och premieras.

För många människor är kolonilotten en plats att spendera helger och semestrar. För de som ägnar så mycket tid på sin kolonilott borde staden kunna tillgodose möjlighet till toaletter.

Att "Forum för koloniträdgårdar" äntligen fått igång sitt arbete igen får vi tacka för. Det var inte en dag för tidigt. Vad vi eftersöker är ett samlat grepp för att underlätta för odlarna, inte hindrande och begränsande regler. Det vore klädsamt om den sittande majoriteten kunde inse vikten av att hela staden ska leva.